

ning strafbar Handling ikke har kunnet oplyses, da de her værende Kommissionærer naturligtvis have skudt Skylden paa deres Kommissionærer i Lübeck og forfikkret, at de kun have forebragt for Folkene, hvad der derovre er blevet lovet. Man har i det Hele taget været magtesløs lige over for disse Misbrug, og det har fra alle Sider været anerkjendt, at, som Forholdet nu er ordnet med Hensyn til Fæstemandsinstitutionen, er det baade ubensigtsmæssigt og unyttigt, saaledes at der fornuftigvis ikke kunde være Tale om Andet end enten at give den helt fri og opgive enhver nærmere Kontrol dermed eller ogsaa at indføre en ganske anderledes fuldstændig Kontrol, hvis saaledes skulde være. Det er det, der er forspøgt her, idet det ved Lovforslaget tilsigtes bestemt, at ingen Andre maa beskæftige sig med Fæstemandsforretningerne end de, der dertil autoriseres af Dvrigheden for Kjøbenhavn og Kjøbstædernes Bedkommende. For Landets Bedkommende er det blevet overladt til Amtsrådet at afgjøre, om man vil have denne Indretning indført, at kun autoriserede Personer beskæftige sig med Fæstemandsforretningerne, eller ikke. Hvis Amtsrådet ønsker det, kan denne Indretning ogsaa indføres paa Landet, og naar det altsaa paa et Sted er vedtaget, at kun dertil autoriserede Personer maa befatte sig med Fæstemandsforretningerne, skal det fra samme Tid være ulovligt for enhver Anden at befatte sig dermed. Dernæst indeholdes der i Lovforslaget nogle Bestemmelser sigtende til, dels at give Administrationens Myndighed til at foreskrive Forholdsregler og Instruer for disse Fæstemænd, som de skulle iagttage, og dels en Myndighed til under visse nærmere Betingelser at fratage dem Bevillingen. I Regjeringens oprindelige Forslag vare de i det Hele taget stillede under Politiet, saaledes at Politiet kunde give dem Forholdsregler og tage Bevillingerne fra dem. Det er imidlertid i det andet Thing blevet forandret saaledes, at der i den Henseende skal udøves en vis Medvirkning af de kommunale Raad. Uagtet jeg ikke tror, at denne sidste Bestemmelse vil være til nogen stor Nytte, idet jeg ikke mener, at der nogen- sinde har været virkelig Grund til at antage, at Politiet vil misbruge Tilsynsmyndigheden og Kontrollen med Fæstemændene, antager jeg dog, at Bestemmelsen, som den staar her i Lovforslaget, vil være et meget betydeligt Fremskridt, et meget betydeligt Gode, sammenlignet med den bestaaende Tingenes Tilstand, saaledes at jeg tror, at man vil være tjent med at modtage disse Bestemmelser, saaledes som de nu ere.

Det næste Afsnit af Loven omfatter §§ 5, 6, 7 og 8. Det er de Bestemmelser i Lovforslaget, hvorved man søger at forhindre, at et Lyende uden at være paa lovlige Maade skilt fra sin forrige Husbond lader sig antage af en anden. Det er jo en af de Misligheder i Lyendeforholdet, der har været mest klaget over i den senere Tid, at

der ikke længere var den Respekt for Tro og Love i Lyendeklassen som tidligere, og at det derfor hører til de mere almindelige Ting, at et Lyende uden nogen tilstrækkelig Grund og maasse ofte blot fordi det kunde tjene Mere andetssteds forlader sin Tjeneste og gaar andetssteds hen. Et Middel til at virke herimod har man fra flere Sider fremhævet maatte være det, at der skulde være forbundet Ansvar med at tage i sin Tjeneste eller i sit Arbejde et Lyende, som ikke lovlige var skilt fra sin forrige Husbond, og det er den Tanke, man har forsøgt nærmere at udføre i §§ 5, 6, 7 og 8. Dette blev altsaa opstillet som almindeligt Princip, og i den Henseende er der ikke foregaaet nogen Forandring i Regjeringsforslaget saaledes, at det skal være strafbart at tage Lyende i sit Arbejde eller i sin Tjeneste, som man veed ikke er lovlige skilt fra sin forrige Husbond, og at det skal være strafbart for den Fæstemænd eller anden Mellemmand, som medvirker hertil. Det er en Sætning, som man synes fra alle Sider at have været enig om, og som jeg heller ikke kan indse, at der er nogen som helst Betænkelighed ved at gaa ind paa. Men det er klart, at naar man ikke har Andet end denne Sætning, at det skal være strafbart at tage i sit Arbejde eller Tjeneste et Lyende, som man veed ikke er lovlige skilt fra sin forrige Husbond, har man ikke noget synderlig praktisk Børn imod det Misbrug, som jeg omtalte, thi det vil vel fagstens høre til de sjældne Tilfælde, at man kan overbevise en Mand om, at han har været vidende om, at Lyendeforholdet ikke var lovlige opløst; det Sædvanlige vil være, at han siger, at han ingen Kundskab havde derom, han havde ikke erhyndiget sig om dette Forhold, det kom ikke ham ved, den Paagjældende havde tilbudt sig til hans Tjeneste eller Arbejde, han havde antaget dette Lyende og for Resten ikke bekymret sig om dets tidligere Forhold. Det har derfor været Regjeringen klart, og er ogsaa tilbøielig blevet anerkjendt i det andet Thing, at, dersom denne Regel skulde have praktisk Betydning, maatte der søges Midler, hvorved det umuliggjordes for Trediemænd at paaberaabe sig Uvidenhed om, hvorvidt det tidligere Lyendeforhold var opløst eller ei, og et saadant Middel har Regjeringen troet at finde ved at give begge Parter Ret til at forlange i Lyendets Skudsmaalsbog indført en Paategning om, at Lyendet er antaget til en vis i Paategningen nærmere angiven Tid og i Forbindelse dermed, at Paategningen kan forlanges fornyet, naar Lyendeforholdet fortsættes, idet man er gaaet ud fra, at naar denne Regel antages, kunde man sige, at den, der sætste et Lyende, i hvis Skudsmaalsbog en saadan Paategning fandtes, uden videre maatte være at betragte som den, der havde været vidende om, at Lyendet ikke var lovlige løst fra sin forrige Tjeneste. Regelen medfører, at Enhver, som vil antage et saadant Lyende, skal efterse Skudsmaalsbogen, og hvis han saa finder en Paa-